

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 24 квітня 2025 р.

Львів

№ 63/11-рк/к

ТОВ «ПРИКАРПАТЕНЕРГОТРЕЙД»
(інформація з обмеженим доступом)

*Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції*

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Дії товариства з обмеженою відповідальністю «Прикарпатенерготрейд» (далі – ТОВ «Прикарпатенерготрейд», Товариство), (ідентифікаційний код юридичної особи *(інформація з обмеженим доступом)*), які полягають у виставленні споживачам некоректних даних за фактично спожиту електричну енергію за лютий 2025 року, а саме за спожиту електроенергію, з врахуванням рекомендованого платежу, через банківські установи для внесення в банківських сервісах споживачів, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг постачання електричної енергії побутовим споживачам постачальником універсальних послуг у межах території ліцензійної діяльності ТОВ «Прикарпатенерготрейд», шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (2) Суб'єктом господарювання, якому надаються рекомендації є ТОВ «Прикарпатенерготрейд» (місцезнаходження юридичної особи: *(інформація з обмеженим доступом)*).
- (3) ТОВ «Прикарпатенерготрейд» є юридичною особою, діє відповідно до статуту, затвердженого єдиним учасником товариства з обмеженою відповідальністю «Прикарпатенерготрейд» *(інформація з обмеженим доступом)*.
- (4) Товариство є юридичною особою за законодавством України, має самостійний баланс, печатку, штамп зі своїм найменуванням, фірмові бланки, розрахунковий та інші рахунки в установах банків. Права і обов'язки юридичної особи Товариство набуває з дня його державної реєстрації.
- (5) Як вбачається із відомостей, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності Товариства є: *(інформація з обмеженим доступом)*.

- (6) Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор) від 14.06.2018 № 429 видано ТОВ «Прикарпатенерготрейд» ліцензію на право провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії споживачу.
- (7) Тобто, ТОВ «Прикарпатенерготрейд» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (8) На виконання доручення голови Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) від 20.03.2025 № 63-03/66-вд Відділення здійснило заходи державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції, а саме щодо дій ТОВ «Прикарпатенерготрейд» на ринку послуг постачання електричної енергії побутовим споживачам постачальником універсальних послуг.
- (9) Відділенням у ході здійснення дослідження направлено ТОВ «Прикарпатенерготрейд» вимогу про надання інформації від 21.03.2025 № 63-02/2334е, відповідь отримано листом від 28.03.2025 № 1515 (вх. № 63-01/1233 від 28.03.2025).

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (10) Взаємовідносини, які виникають під час купівлі-продажу електричної енергії між електропостачальником та споживачем, регулюються, зокрема, Законом України «Про ринок електричної енергії» (далі - Закон) та Правилами роздрібного ринку електричної енергії, затвердженими постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 14.03.2018 № 312 (далі – ПРРЕЕ).
- (11) Пунктом 7 ПРРЕЕ визначено, що договір про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг укладається шляхом приєднання до умов договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, опублікованого в засобах масової інформації та на веб-сайті постачальника, шляхом оплати рахунка, отриманого від постачальника універсальної послуги, або фактичного споживання будь-яких обсягів електричної енергії (за умови надання рахунка постачальником універсальної послуги), або підписання заяви-приєднання до умов договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг.
- (12) Згідно із частиною першою статті 63 Закону універсальні послуги надаються постачальником таких послуг виключно побутовим та малим непобутовим споживачам.
- (13) Постачальник універсальних послуг не може відмовити побутовому та малому непобутовому споживачу, які знаходяться на території здійснення його діяльності, в укладенні договору постачання електричної енергії.
Частиною третьою статті 63 Закону передбачено, що постачальник надає універсальні послуги за економічно обґрунтованими, прозорими та недискримінаційними цінами, що формуються ним відповідно до методики (порядку), затвердженої Регулятором, та включають, зокрема, ціну купівлі електричної енергії на ринку електричної енергії, ціну (тариф) на послуги постачальника універсальних послуг, ціни (тарифи) на послуги оператора системи передачі та оператора системи розподілу відповідно до укладених договорів про надання відповідних послуг.
- (14) Постачальник універсальних послуг здійснює постачання електричної енергії у порядку, визначеному правилами роздрібного ринку, та на умовах договору постачання універсальних послуг. Договір про постачання універсальних послуг є публічним договором приєднання та розробляється постачальником універсальної послуги на

підставі типового договору, форма якого затверджується Регулятором. Постачальник універсальних послуг розміщує договір постачання універсальних послуг на своєму офіційному веб-сайті (частина четверта статті 63 Закону).

- (15) Відповідно до пункту 1.2.8 глави 1.2 розділу I ПРРЕЕ постачальник універсальних послуг здійснює постачання електричної енергії на підставі договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, який є публічним договором приєднання та зміст якого визначається постачальником універсальних послуг на основі Типового договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, який є додатком 6 до ПРРЕЕ, та який укладається в порядку, установленому ПРРЕЕ.
- (16) Згідно з пунктом 4.7. глави IV ПРРЕЕ оплата електричної енергії здійснюється споживачем виходячи з умов відповідного договору про постачання електричної енергії і може, зокрема, бути у формі:
- 1) планових платежів з наступним перерахунком (остаточним розрахунком), що проводиться за фактично відпущену електричну енергію згідно з даними комерційного обліку;
  - 2) попередньої оплати з остаточним розрахунком, що проводиться за фактично відпущену електричну енергію згідно з даними комерційного обліку;
  - 3) оплати за фактично відпущену електричну енергію відповідно до даних комерційного обліку.
- За наявності відповідного устаткування проведення оплати може бути реалізоване із застосуванням картки попередньої оплати.
- (17) Форма та порядок оплати, терміни (строки) здійснення попередньої оплати, планових платежів та остаточного розрахунку зазначаються у договорі між електропостачальником та споживачем про постачання електричної енергії споживачу (комерційній пропозиції до договору) (пункт 4.8. глави IV ПРРЕЕ).
- (18) Відповідно до пункту 4.10. глави IV ПРРЕЕ у разі постачання електричної енергії постачальником універсальної послуги або «останньої надії» споживач за взаємною згодою сторін (електропостачальника електричної енергії та споживача) може здійснювати оплату спожитої електричної енергії у формі попередньої оплати.
- (19) Для здійснення розрахунків за фактично спожиту електричну енергію електропостачальник має сформувати та виставити споживачу платіжний документ у паперовій або електронній формі (у випадку згоди споживача на отримання електронного платіжного документа), на підставі даних комерційного обліку, отриманих у порядку, передбаченому Кодексом комерційного обліку (пункт 4.13 розділу IV ПРРЕЕ).
- (20) Розрахунки споживача за електричну енергію здійснюються за розрахунковий період, який, як правило, становить календарний місяць відповідно до умов договору (обраної споживачем комерційної пропозиції) (пункт 4.19 розділу IV ПРРЕЕ).
- (21) Згідно з пунктом 5.1 Типового договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, що є додатком 6 до ПРРЕЕ, яким встановлено, що Споживач розраховується з Постачальником за спожиту електричну енергію за цінами (тарифами), що визначаються відповідно до методики (порядку), затвердженої Регулятором, згідно з обраною Споживачем комерційною пропозицією, яка є додатком 3 до цього Договору.
- (22) Згідно з пунктом 5.16 Типового договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, що є додатком 6 до ПРРЕЕ, яким встановлено, що комерційна пропозиція, яка є додатком 3 до цього Договору, має містити наступну інформацію, зокрема спосіб оплати (необхідно обрати лише один з варіантів: попередня оплата, по факту, плановий платіж).

5. ВИЗНАЧЕННЯ ОЗНАК МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (23) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (із змінами) (далі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики здійснено визначення становища ТОВ «Прикарпатенерготрейд» на ринку послуг постачання електричної енергії побутовим споживачам постачальником універсальних послуг у межах Івано-Франківської області.

5.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (24) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.
- (25) Суб'єктом господарювання, який є об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища, є ТОВ «Прикарпатенерготрейд», яке надає послуги постачання електричної енергії побутовим споживачам як постачальник універсальних послуг.
- (26) Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.
- (27) Конкретною послугою, яку надає Товариство, є послуги постачання електричної енергії побутовим споживачам постачальником універсальних послуг у межах Івано-Франківської області.

5.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

5.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (28) Згідно з пунктом 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (29) Відповідно до пункту 4.2 Методики визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (30) Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії»:
- *електрична енергія* - енергія, що виробляється на об'єктах електроенергетики і є товаром, призначеним для купівлі-продажу;
  - *електропостачальник* - суб'єкт господарювання, який здійснює продаж електричної енергії за договором постачання електричної енергії споживачу;
  - *постачальник універсальної послуги* - визначений відповідно до цього закону електропостачальник, який виконує зобов'язання щодо надання універсальної послуги;
  - *постачання електричної енергії* - продаж, включаючи перепродаж, електричної енергії.
- (31) Електрична енергія є стандартизованим товаром, який за своїми споживчими показниками не має товарів-замінників.

- (32) Жоден інший товар за ознаками взаємозамінності, визначеними Методикою, не може замінити електричну енергію для задоволення потреб споживачів.
- (33) Тобто товаром (послугами), щодо якого визначається монополльне (домінуюче) становище ТОВ «Прикарпатенерготрейд», є послуги постачання електричної енергії.
- (34) Як вже було зазначено постачання електричної енергії ТОВ «Прикарпатенерготрейд» як постачальником універсальної послуги для забезпечення потреб електроустановок, зокрема побутових споживачів, здійснюється на підставі договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, який є Типовим договором (додаток 6 до ПРРЕЕ).
- (35) Ціни (тарифи) на послуги постачальника універсальних послуг визначаються у встановленому законодавством порядку.
- (36) Ціна на електричну енергію для побутових споживачів, встановлена відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 05 червня 2019 р. № 483 «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії» (зі змінами та доповненнями) та становить 4,32 грн за 1 кВт*год не залежно від місячного обсягу споживання (чинна з 1 червня 2024 року по 30 квітня 2025 року).

5.2.2. Перелік основних покупців (споживачів, користувачів)

- (37) Пунктом 1.3 Методики визначено, що споживач - юридична чи фізична особа, яка здійснює діяльність з придбання та використання товарів, послуг, робіт на відповідному товарному (товарних) ринку (ринках).
- (38) Відповідно до додатка 3 до «Методичних рекомендацій щодо передачі даних побутових та малих непобутових споживачів постачальнику електричної енергії, на якого відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» покладається виконання функції універсальної послуги на закріпленій території» затверджених постановою НКРЕКП від 26.10.2018 № 1268, за ТОВ «Прикарпатенерготрейд», закріплена територія Івано-Франківської області.
- (39) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» побутовий споживач - індивідуальний побутовий споживач (фізична особа, яка використовує електричну енергію для забезпечення власних побутових потреб, що не включають професійну та/або господарську діяльність) або колективний побутовий споживач (юридична особа, створена шляхом об'єднання фізичних осіб - побутових споживачів, яка розраховується за електричну енергію за показами загального розрахункового засобу обліку в обсязі електричної енергії, спожитої для забезпечення власних побутових потреб таких фізичних осіб, що не включають професійну та/або господарську діяльність).
- (40) Відповідно до пункту 13 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії» електрична енергія, що купується у постачальника універсальних послуг та споживається:
- у багатоквартирних житлових будинках на технічні цілі (аварійне та евакуаційне освітлення, роботу індивідуальних теплових пунктів, котелень, ліфтів, насосів, замково-переговорних пристроїв, протипожежних систем, систем вентиляції, димовидалення та кондиціонування, систем сигналізації, авіаційних маяків, що належать власникам квартир багатоквартирного будинку на праві спільної власності) та освітлення дворів, східців і номерних знаків;
- у дачних та дачно-будівельних кооперативах, садових товариствах, гаражно-будівельних кооперативах на технічні цілі (роботу насосів) та освітлення території;
- юридичними особами, які є власниками (балансоутримувачами) майна, що використовується для компактного поселення внутрішньо переміщених осіб (містечок із збірних модулів, гуртожитків, оздоровчих таборів, будинків відпочинку, санаторіїв,

пансіонатів, готелів тощо), у частині задоволення власних побутових потреб внутрішньо переміщених осіб;

релігійними організаціями в частині споживання електричної енергії на комунально-побутові потреби, оплачується за цінами, за якими постачальник універсальних послуг здійснює постачання електричної енергії побутовим споживачам.

- (41) Отже, основними споживачами послуги постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг у межах Івано-Франківської області визначено побутових споживачів, для забезпечення потреб електроустановок яких здійснюється постачання електричної енергії ТОВ «Прикарпатенерготрейд».

5.2.3. Визначення товарних меж ринку

- (42) Відповідно до пунктів 5.1 – 5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (43) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється з переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
  - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
  - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
  - відсутність суттєвої різниці в цінах;
  - взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- Під час проведення дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група) і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (44) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і в виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (45) Як зазначалося раніше, електрична енергія є стандартизованим товаром, який за своїми споживчими показниками не має товарів-замінників.
- (46) Згідно зі статтею 63 Закону України «Про ринок електричної енергії» універсальні послуги надаються постачальником таких послуг виключно побутовим та малим непобутовим споживачам.
- (47) Універсальна послуга – постачання електричної енергії побутовим та малим непобутовим споживачам, що гарантує їхні права бути забезпеченими електричною енергією визначеної якості на умовах, визначених відповідно до цього Закону, на всій території України.
- (48) Механізм формування цін на електричну енергію для побутових та малих непобутових споживачів під час надання універсальних послуг встановлено Порядком формування цін на універсальні послуги, затвердженим постановою НКРЕКП від 05.10.2018 № 1177 (далі – Порядок).
- (49) Відповідно до пункту 2.1 глави 2 Порядку в рамках покладення спеціальних обов'язків із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів відпуск електричної енергії побутовим споживачам здійснює постачальник універсальних послуг за фіксованими цінами, які, як вже зазначено, встановлено додатком 3 до Постанови № 483.

- (50) У той же час відповідно до статті 72 Закону України «Про ринок електричної енергії» та пункту 3.1.10 глави 3.1 розділу III ПРРЕЕ, споживачі мають право вільно обирати електропостачальника.
- (51) Згідно із частиною другою статті 58 Закону України «Про ринок електричної енергії» та пункту 5.5.4 глави 5.5 розділу V ПРРЕЕ побутові споживачі та малі непобутові споживачі мають право на отримання універсальних послуг відповідно до зазначеного Закону.
- (52) Отже, побутові споживачі не обмежені у праві вибору електропостачальника, а саме суб'єкта господарювання, який у встановленому порядку отримав ліцензію на постачання електричної енергії споживачу та уклав договори, обов'язковість укладання яких визначена законодавством у сфері енергетики.
- (53) Однак ціна, за якою здійснює постачання електричної енергії постачальник універсальних послуг побутовим споживачам, є значно нижчою за вільні ринкові ціни, що формуються на роздрібному ринку електричної енергії з урахуванням всіх економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних із постачанням електричної енергії споживачу.
- (54) Тобто умови обороту електричної енергії, яка постачається для потреб побутових споживачів, свідчать про те, що електрична енергія, яку постачає постачальник універсальної послуги за фіксованими цінами, не є взаємозамінною з електричною енергією, яку постачають інші постачальники за вільними ринковими цінами або за регульованими цінами, оскільки заміна постачальника універсальної послуги на будь-якого іншого постачальника призведе до суттєвого зростання витрат, пов'язаних із придбанням електричної енергії.
- (55) Отже, враховуючи результати аналізу особливостей постачання електричної енергії окремими електропостачальниками для потреб окремих груп споживачів, товарними межами ринку визначено послуги постачання електричної енергії побутовим споживачам постачальником універсальних послуг.

5.2.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (56) Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (57) Згідно з пунктом 13 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії» під час здійснення заходів з відокремлення оператора системи розподілу вертикально інтегрований суб'єкт господарювання повинен до 1 січня 2019 року вжити заходів для відокремлення оператора системи розподілу від виробництва, передачі, постачання електричної енергії шляхом створення відповідних суб'єктів господарювання.
- (58) Разом із тим пунктом 13 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії» визначено, що з метою забезпечення надійного та безперервного постачання електричної енергії побутовим та малим непобутовим споживачам, відокремлення оператора системи розподілу, кількість приєднаних споживачів до системи розподілу якого перевищує 100 тисяч, здійснюється з урахуванням вимог цього пункту, а саме:
- суб'єкт господарювання, створений у результаті здійснення заходів з відокремлення з метою забезпечення постачання електричної енергії споживачам, у строк не пізніше ніж 12 місяців з дня набрання чинності цим законом зобов'язаний в установленому порядку отримати ліцензію на провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії;
  - упродовж п'яти років з 1 січня 2019 року такий електропостачальник, який отримав ліцензію на провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії

виконує функції постачальника універсальних послуг на закріпленій території, яка визначається як область, міста Київ та Севастополь, Автономна Республіка Крим, на якій до відокремлення провадив свою діяльність з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами та постачання електричної енергії за регульованим тарифом вертикально інтегрованої суб'єкт господарювання.

- (59) На виконання зазначених вимог законодавства щодо відокремлення оператора системи розподілу створено ТОВ «Прикарпатенерготрейд».
- (60) ТОВ «Прикарпатенерготрейд» отримало ліцензію на право провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії споживачу, яка видана постановою НКРЕКП від 14.06.2018 № 429.
- (61) Разом із тим за результатом аналізу інформації, наведеної в Переліку постачальників універсальних послуг на закріпленій території, що є додатком 3 до Методичних рекомендацій щодо передачі даних побутових та малих непобутових споживачів постачальнику електричної енергії, на якого відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» покладається виконання функції універсальної послуги на закріпленій території, затверджених постановою НКРЕКП від 26.10.2018 № 1268, встановлено, що закріпленою територією для ТОВ «Прикарпатенерготрейд» є Івано-Франківська область.
- (62) При цьому частиною другою статті 63 Закону України «Про ринок електричної енергії» визначено, що в межах території здійснення діяльності одного постачальника універсальних послуг не допускається здійснення діяльності іншими постачальниками універсальних послуг.
- (63) Отже, отримання послуги з постачання електричної енергії для потреб побутових споживачів постачальником універсальних послуг можливе лише в суб'єкта господарювання, який має ліцензію на провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії та виконує функції постачальника універсальних послуг на відповідній закріпленій території.
- (64) Враховуючи викладене, послугу постачання електричної енергії побутовим споживачам постачальником універсальних послуг можливо замовити лише в суб'єкта господарювання, який має ліцензію на провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії та виконує функції постачальника універсальних послуг на закріпленій території, у цьому випадку – на території Івано-Франківської області.
- (65) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуг із постачання електричної енергії побутовим споживачам постачальником універсальних послуг, враховуючи особливості здійснення Товариством господарської діяльності з постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, є територія Івано-Франківської області.

5.2.5. Проміжок часу, щодо якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку, – часові межі ринку

- (66) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (67) Часовими межами ринку послуг із постачання електричної енергії побутовим споживачам постачальником універсальних послуг у межах Івано-Франківської області ТОВ «Прикарпатенерготрейд» визначено період з 01 січня 2024 року по 24 квітня 2025 року, тобто проміжок часу, протягом якого незмінними залишалися структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

5.2.6. Визначення потенційних конкурентів

- (68) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання, які: мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (69) Пунктом 1.3 Методики визначено, що бар'єри вступу на ринок – обставини, які перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.
- (70) Відповідно до пункту 9.2 Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (71) ТОВ «Прикарпатенерготрейд» є електропостачальником, на якого відповідно до пункту 13 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії» покладено функції постачальника універсальної послуги, у межах якої, зокрема, надається послуга з постачання електричної енергії побутовим споживачам.
- (72) Отже, ТОВ «Прикарпатенерготрейд» є єдиним суб'єктом господарювання, яке надає послуги з постачання електричної енергії побутовим споживачам як постачальник універсальних послуг у межах Івано-Франківської області.

5.2.7. Установлення монопольного (домінуючого) становища ТОВ «Прикарпатенерготрейд»

- (73) Відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- на цьому ринку у нього немає жодного конкурента;
  - не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (74) ТОВ «Прикарпатенерготрейд» включено до Переліку постачальників універсальних послуг на закріпленій території, затвердженого постановою НКРЕКП «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо передачі даних побутових та малих непобутових споживачів постачальнику електричної енергії, на якого відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» покладається виконання функції універсальної послуги на закріпленій території» від 26.10.2018 № 1268.
- (75) Відповідно до частини другої статті 63 Закону України «Про ринок електричної енергії» у межах території здійснення діяльності одного постачальника універсальних послуг не допускається здійснення діяльності іншими постачальниками універсальних послуг. Таке ж положення міститься й у пункті 3.1.1 глави 3.1 розділу III ПРРЕЕ.
- (76) ТОВ «Прикарпатенерготрейд», яке створено в результаті здійснення заходів із відокремлення оператора системи розподілу, виконує функції постачальника універсальних послуг на закріпленій території – адміністративній території Івано-Франківської області.
- (77) Отже, ТОВ «Прикарпатенерготрейд» є єдиним постачальником універсальної послуги постачання електричної енергії побутовим споживачам за фіксованими цінами в територіальних межах Івано-Франківської області. А відтак відповідно до статті 63 Закону України «Про ринок електричної енергії» та пункту 3.1.1 глави 3.1 розділу III ПРРЕЕ на умовах універсальної послуги на території Івано-Франківської області електричну енергію побутовим споживачам може постачати лише один суб'єкт

господарювання – постачальник універсальних послуг ТОВ «Прикарпатенерготрейд». Інша альтернатива для побутових споживачів отримати електричну енергію за фіксованими цінами та на умовах універсальної послуги відсутня, оскільки послуги надають визначені постачальники універсальних послуг на визначеній території.

- (78) Отже, у розумінні положень абзацу другого частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за результатами господарської діяльності в період з 01 січня 2024 року по 24 квітня 2025 року ТОВ «Прикарпатенерготрейд» має ознаки того, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг постачання електричної енергії побутовим споживачам постачальником універсальних послуг у межах Івано-Франківської області, оскільки на цьому ринку в нього немає жодного конкурента.

6. ОБСТАВИНИ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

- (79) В ході здійснення заходів державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції ТОВ «Прикарпатенерготрейд», Відділенням було встановлено, зокрема, наступне.
- (80) ТОВ «Прикарпатенерготрейд» у березні 2025 року у виставлених побутовим споживачам рахунках за спожиту виставлених побутовим споживачам фактично спожитої ними електроенергії.
- (81) У виставлених до оплати квитанціях, що надаються побутовим споживачам в паперовому вигляді або чат-боті ТОВ «Прикарпатенерготрейд», є розмежування суми основного та рекомендованого платежів.
- (82) Однак, рахунки за спожиту електроенергію за лютий 2025 року банківські установи виставляли побутовим споживачам однією сумою, без розмежування основного та рекомендованого платежів.
- (83) Згідно з інформацією, наданою ТОВ «Прикарпатенерготрейд» листом від 28.03.2025 № 1515 (вх. № 63-01/1233 від 28.03.2025), у банківській системі суми до оплати зазначено з врахуванням рекомендованого платежу.
- (84) Таким чином, ТОВ «Прикарпатенерготрейд» надавало банківським установам, для внесення в банківських сервісах споживачів, некоректні дані за фактично спожиту електричну енергію за лютий 2025 року.
- (85) ТОВ «Прикарпатенерготрейд» здійснило нарахування рекомендованого платежу наступним чином:
 Сума рекомендованого платежу = сума очікуваних нарахувань за поточний місяць.
 Сума очікуваних нарахувань за поточний місяць = тариф діючий * обсяг споживання алогічного періоду минулого року * коригуючим коефіцієнт.
 Коригуючий коефіцієнт = споживання минулих двох місяців поточного року/споживання аналогічних періодів минулого року.
- (86) В разі від'ємного нарахування за аналогічний період минулого року (в наслідок перерахунків) або по нових особових рахунках для розрахунку застосовуються обсяги з розрахунку 80 кВт*год в період квітень - жовтень, та 120 кВт*год в період листопад - березень).
- (87) ТОВ «Прикарпатенерготрейд» повідомило, що обмін інформацією з банківськими установами проводиться на підставі протоколу обміну даними між білінговою системою ТОВ «Прикарпатенерготрейд» та платіжними системами банків в режимі ON-LINE. Передача запитів відбувається за допомогою методу POST протоколу HTTP.
- (88) Також листом від 28.03.2025 № 1515 (вх. № 63-01/1233 від 28.03.2025) ТОВ «Прикарпатенерготрейд» повідомило, що після виставлення нарахувань побутовим споживачам за лютий 2025 року виявило недолік у власній системі через об'єднання сум рекомендованого та фактичного нарахувань в банківських сервісах. Наразі Товариством

проводяться роботи щодо передачі до банків даних до оплати виключно за спожиту електроенергію без рекомендованого платежу першочергово для споживачів, в яких є автосписання, а також роботи з внесення змін до протоколів взаємодії з банками, які відобразатимуть окремо рекомендований платіж для всіх споживачів.

- (89) Враховуючи наведене, той факт, що ТОВ «Прикарпатенерготрейд» надало банківським установам, для внесення в банківських сервісах споживачів, некоректні дані за фактично спожиту електричну енергію за лютий 2025 року, а саме за спожиту електроенергію з врахуванням рекомендованого платежу, першочергово для споживачів, в яких є автосписання, суперечить вимогам нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.
- (90) Оскільки ПРРЕЕ передбачено що всі платіжні документи, що виставляються Постачальником Споживачу, мають містити чітку інформацію про суму платежу, виставлення рахунків споживачам, з врахуванням рекомендованого платежу, призвело до сплати ними зайвих коштів.

7. ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ

- (91) Отже, дії ТОВ «Прикарпатенерготрейд», які полягають у виставленні споживачам некоректних даних за фактично спожиту електричну енергію за лютий 2025 року, а саме за спожиту електроенергію з врахуванням рекомендованого платежу, через банківські установи для внесення в банківських сервісах споживачів, можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів внаслідок нарахування споживачам плати за фактично спожиту електричну енергію та рекомендованого платежу, та, як наслідок, виникнення спірного боргу за спожиту електричну енергію.
- (92) Наведені дії ТОВ «Прикарпатенерготрейд» були б неможливими за умови існування значної конкуренції на ринку, адже в такому випадку споживачі послуг із постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг у межах Івано-Франківської області мали б можливість обирати між кількома виконавцями таких послуг та, у разі ущемлення їх інтересів, обрали б іншого виконавця цих послуг.
- (93) У випадку ж відсутності конкуренції на відповідному ринку і, як наслідок, відсутності у споживачів альтернативи щодо придбання таких послуг, інакше ніж у ТОВ «Прикарпатенерготрейд», вищезазначені дії можуть призвести до настання негативних для споживачів наслідків.
- (94) Згідно з пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є зловживання монопольним (домінуючим) становищем.
- (95) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (96) Отже, дії ТОВ «Прикарпатенерготрейд», які полягають у виставленні споживачам некоректних даних за фактично спожиту електричну енергію за лютий 2025 року, а саме за спожиту електроенергію, з врахуванням рекомендованого платежу, через банківські установи для внесення в банківських сервісах споживачів, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг постачання електричної енергії побутовим споживачам постачальником універсальних послуг у межах Івано-Франківської області шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи наведене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, керуючись пунктом 10 статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктами 3 та 8 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами), статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає наступні обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Товариству з обмеженою відповідальністю «Прикарпатенерготрейд» (місцезнаходження: *(інформація з обмеженим доступом)*), ідентифікаційний код юридичної особи (*інформація з обмеженим доступом*)) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг постачання електричної енергії побутовим споживачам постачальником універсальних послуг у межах Івано-Франківської області, усунути причини виникнення і умови, що їм сприяють.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно письмово повідомити Відділення на адресу: 79000, м. Львів, вул. Коперника, 4, протягом **30-ти календарних днів** з дня їх отримання.

Частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова Колегії,
голова Відділення

Олександр КРИЖАНОВСЬКИЙ